

LÄNNEN TEHTAAT VUOSIKERTOMUS

2000

Sisällysluettelo

Tietoja osakkeenomistajalle

Lännen Tehtaat	1
Toimitusjohtajalta	2-3
Elintarvikkeet	4-7
Machinium	8-11
Muut liiketoiminnot	12-14
Henkilöstö	15
Ympäristö	16-17

Tilinpäätös 2000

Yhtiön hallinnointi	48
Hallitus	49
Hallintoneuvosto	50
Tilintarkastajat	50
Johtajisto	51
50 kasvun vuotta	52

Osoitteet

Tietoja osakkeenomistajalle

YHTIÖKOKOUS

Lännen Tehtaat Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 5.4.2001 alkaen klo 14.00 Säkylän Iso-Vimmassa Lännen Tehtaat Oyj:n ruokalassa.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka viimeistään 26.3.2001 on merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon.

Osakkeenomistajan, joka aikoo osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoitettava viimeistään tiistaina 3.4.2001 kello 14.00 mennessä Lännen Tehtaat Oyj:n pääkonttoriin.

OSINGONMAKSU

Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 2000 maksetaan osinkopolitiikan mukaisena osinkona 5,00 markkaa osakkeelta. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osingonmaksun täsmäytyspäivä on 10.4.2001 ja osingonmaksupäivä 19.4.2001. Osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka täsmäytyspäivänä on merkitty Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

TULOSTIEDOTTAMINEN

Lännen Tehtaat Oyj julkaisee vuonna 2001 seuraavat taloudelliset raportit:

Vuosikertomus	viikko13
Osavuosikatsaus tammi-maaliskuulta	9.5.2001
Osavuosikatsaus tammi-kesäkuulta	15.8.2001
Osavuosikatsaus tammi-syyskuulta	7.11.2001

Taloudelliset raportit julkaistaan suomeksi sekä englanninkielisinä käännöksinä. Taloudellisia raportteja voi tilata osoitteesta Lännen Tehtaat Oyj, PL 100, 27821 Iso-Vimma, puhelimitse (02) 83971 tai sähköpostiosoitteesta arja.antikainen@lannen.fi. Lisäksi ne ovat luettavissa yhtiömme kotisivulla www.lannen.fi.

OSOITTEENMUUTOKSET

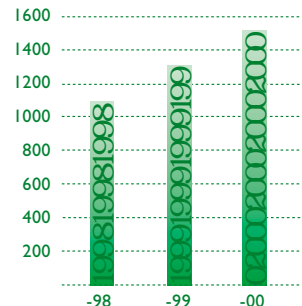
Osakkeenomistajia pyydetään ilmoittamaan osoitteen- ja nimenmuutokset siihen arvo-osuusrekisteriin, jossa hänellä on arvo-osuustili.

AVAINLUVUT

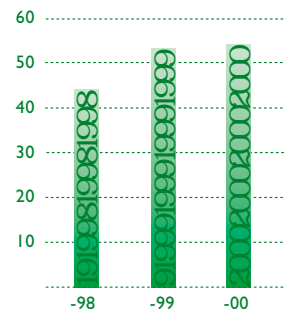
	2000	1999	1998
Liikevaihto	Mmk 1.555,9	1.341,4	1.141,9
Kansainvälinen liikevaihto	Mmk 470,2	288,4	104,8
Liikevoitto	Mmk 53,7	53,1	44,0
Tulos ennen satunnaisia eriä	Mmk 51,9	57,4	49,7
Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta	Mmk 51,9	57,4	49,7
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	% 7,9	8,9	9,4
Omavaraisuusaste	% 51,7	50,8	63,4
Tulos/osake	mk 7,95	7,84	6,06
Osinko/osake	mk 5,00 ¹⁾	5,00	2,40
Henkilöstö keskimäärin	1.073	997	695

¹⁾ Hallituksen ehdotus

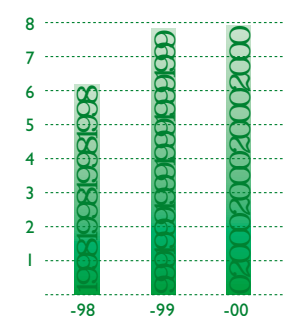
Konsernin liikevaihto
Mmk

Konsernin liikevoitto
Mmk

Konsernin tulos/osake
mk

Lännen Tehtaat

Lännen Tehtaat Oyj on Helsingin Pörsissä noteerattu elintarvike-yhtiö. Konserniin kuuluvat Elintarvikeryhmän lisäksi maarakennus- ja materiaalinkäsittelytekniikkaan keskittyvä Machinium-ryhmä sekä rehunvalmistuksesta, taimiteknologiasta ja viljelyttämisestä muodostuva Muut liiketoiminnot -ryhmä.

Elintarvikeryhmä kehittää, tuottaa ja markkinoi puhtaista ja huolellisesti valituista raaka-aineista valmistettuja pakasteita, kalajalosteita, hilloja ja marmeladeja sekä markkinoi sokeria.

Machinium-ryhmä kehittää ja valmistaa maarakennuskoneita pohjoisen olosuhteisiin, markkinoi korkealuokkaisia kansainvälisiä maarakennus- ja materiaalinkäsittelykoneita sekä tuottaa niiden huoltopalveluja.

Muihin liiketoimintoihin kuuluva Lännen Rehu on erikoistunut naudan ja sian rehuihin. Lännen Plant Systems on keskittynyt taimiteknologiaan ja taimitarhojen kokonaisjärjestelmiin. Lännen Maatalousosasto vastaa kotimaisten raaka-ainekasvien viljelyttämisestä.

Lännen Tehtaiden kotimarkkina-alueita ovat ensisijaisesti Suomi ja Ruotsi. Viime vuosina toiminta on laajentunut myös muualle Itämeren alueelle.

ELINTARVIKKEET

Apetit
Tresko Fish Oy
Lannen Polska Sp. z o.o.

Lännen Sokeri

Pakasteet, hillot ja marmeladit
Kalajalosteet
Pakasteet, säilykkeet

Sokeri

MACHINIUM

Valmistus Lännen Engineering Oy
Myynti ja huolto SMA Construction AB
SMA Maskin AB
AS Balti Ehitusmasin-Baltem
Myynti Suomen Rakennuskone Oy
SIA BCM Baltijas Celtniecibas Masina
UAB Baltijos Statybines Masinos

Maarakennuskoneet
Maarakennuskoneet
Trukit ja dieselmoottorit
Maarakennuskoneet

Maarakennuskoneet
Maarakennuskoneet
Maarakennuskoneet

MUUT LIIKETOIMINNOT

Lännen Rehu
Lännen Plant Systems
Lännen Maatalousosasto
Harviala Oy

Rehuseokset ja rehuteollisuuden raaka-aineet
Kasvien kennonaituotantotekniikka, istutuskoneet ja taimitarhojen kokonaisjärjestelmät
Kotimaisten vihannesten ja sokerijuurikkaiden viljelyttäminen
Puuntaimien tuotanto

Toimitusjohtajalta

KATSAUS VUOTEEN 2000

Suomen talouden myönteinen kehitys jatkui vuonna 2000. Kansantalous kasvoi, työttömyys väheni, kuluttajien ostovoima parani, yksityinen ja julkinen kulutus kasvoivat ja vienti lisääntyi. Kaikki tämä loi hyvän pohjan Lännen Tehtaiden toiminnan kehittämiseksi.

Konsernin liikevaihto nousi ensimmäistä kertaa yli puoleentoista miljardiin markkaan. Liikevaihto oli 1,556 miljardia, josta Elintarvikeryhmän osuus oli 47 %, Machinium-ryhmän osuus 41 % ja Muiden liiketoimintojen osuus 12 %. Kansainvälisen liiketoiminnan osuus nousi lähes kolmannekseen konsernin liikevaihdosta. Tulos rahoituserien jälkeen oli 51,9 miljoonaa markkaa, mikä oli hieman edellisvuotta vähemmän. Osakekohtainen tulos 7,95 markkaa sen sijaan parani.

Myönteisintä kehitys oli päätoimialallamme elintarvikkeissa. Elintarvikeryhmän liikevaihto ja liikevoitto ylittivät sekä edellisvuoden tason että budjettitavoitteet. Machinium-ryhmä sen sijaan jäi liikevaihto- ja tulostavoitteistaan.

Elintarvikeryhmässä jatkui aktiivinen tuotekehitys ja suuntaus entistä helpokäyttöisempiin ja valmiimpiin ruokiin. Myös uusia luomutuotteita tuotiin markkinoille. Kotimaassa jatkui keskittyminen pakasteisiin ja omiin tuotemerkeihin. Toimintavuoden päättyessä Lännen Tehtaat luopui Frionor-kalapakasteiden myynnistä ja markkinoinnista. Kuluvaan vuoden tammikuussa myytiin kalasäilykeliiketoiminta. Panostus Puolan tytäryhtiön toiminnan kehittämiseen ja tehostamiseen jatkuu edelleen.

Machinium-ryhmässä alkuvuosi sujui suunnitelmien mukaan. Muutos tapahtui alkusyksyllä, kun maarakennusalan urakoitsijat siirsivät investointipäätöksensä Suomessa ja Ruotsissa toimintaympäristön epävarmuudesta, korkotason noususta ja polttoaineiden hinnankorotuksista johtuen. Lisäksi ryhmän ruotsalainen tytäryhtiö jäi tavoitteistaan jälkimarkkinoinnissa ja materiaalin-käsittelykoneiden kaupassa. Ruotsin tytäryhtiön toiminnan tehostamiseksi ja vastuuden selkiyttämiseksi yhtiö jaettiin vuoden 2001 alussa maarakennuskoneisiin ja materiaalinkäsittelykoneisiin keskittyviksi yhtiöiksi. Baltian yhtiöissä toiminta kehittyi myönteisesti.

Muissa liiketoiminnoissa Lännen Rehun liikevaihto kasvoi merkittävästi ennen kaikkea maatilarehujen lisääntyneiden toimitusten ansiosta. Lännen Plant Systems –yksikön pitkäaikaisen ja määrätietoisin työn tuloksena toteutuivat ensimmäiset projektivientikaupat Kiinaan. Myös vienti Venäjälle elpyi.

Lännen Tehtaiden määrätietoinen toiminta ympäristönäkökohtien huomioonottamiseksi johti yhtiön historian suurimpaan yksittäiseen ympäristöinvestointiin. Uusi anaerobinen jätevedenpuhdistamo otettiin syksyllä käyttöön Säkylässä. Investointi varmistaa strategian mukaisen toiminnan kehittämismahdollisuudet Säkyvän tuotantolaitoksilla pitkälle tulevaisuuteen.

Vuoden 2001 tavoitteena on kannattavuuden huomattava parantaminen erityisesti ulkomaisten tytäryhtiöiden toimintaa tehostamalla.

Tavoitteeksi on asetettu kahden miljardin markan liikevaihdon saavuttaminen vuoteen 2003 mennessä. Kansainvälistymisen tavoitteena on tukea kotimaan ydinliiketoimintojen kannattavuus- ja kasvukehitystä. Toiminnallamme pyrimme tuottamaan lisäarvoa osakkeenomistajille ja luomaan edellytykset Lännen Tehtaiden osakkeen arvolla kehitykselle.

SEITSEMÄN

TOIMITUSJOHTAJAVUOTTA

Siirtyessäni seitsemän toimitusjohtajavuoden jälkeen hallituksen puheenjohtajaksi ja jättäessäni yhtiön operatiivisen johdon seuraajalleni Erkki Lepistölle on oikea hetki tehdä myös henkilökohtainen tilinpäätös.

Suomea 80- ja 90-lukujen vaihteessa koetellut taloudellinen lama jätti jälkensä myös Lännen Tehtaisiin. Yhtiö oli käynyt läpi ankaran sekä yhtiörakenteeseen että henkilöstöön vaikuttaneen saneerausvaiheen. Lännen Tehtaiden taival itsenäisenä sokeriyhtiönä oli päättynyt vuonna 1990 solmittuun Sucros-sopimukseen. Tämä toimialajärjestely merkitsi Suomen sokeriteollisuuden yhteisomistusta ensin Cultorin ja sittemmin tanskalaisen Daniscon kanssa. Yhtiön johdon tärkein tehtävä tuolloin oli asettaa päämäärät ja tavoitteet sekä rakentaa strategiat tulevan kehityksen turvaamiseksi.

Yhtiön hallitus päätyi eri vaiheiden jälkeen vuosina 1993-1994 toimintamalliin, jossa päätoimialaksi määriteltiin elintarvikkeet. Tällä sektorilla suurinta kehityspotentiaalia Lännen Tehtailla edustivat pakasteet. Pakasteiden hyviä ominaisuuksia – kuten terveellisyttä ja turvallisuutta – ei vielä tuolloin yleisesti ymmärretty. Kulutus oli varsin vaatimattomalla tasolla etenkin muihin Pohjoismaihin verrattuna.

Näinä vuosina olemme noudattaneet sovittua perustrategiaa johdonmukaisesti. Yritystoin ja tuotekehityspanoksilla olemme saavuttaneet Apetit-, Kesäpöytä- ja Dronningholm-tuotteilla meillä johtavan markkina-aseman.

Merkittävänä osatekijänä positiivisen yritys- ja laatumielikuvan syntymisessä on ollut sopimusviljelyn kehittäminen. Kaikki vihannesviljelijämme ovat käyneet läpi vaativan kolmivuotisen IP-koulutuksen ja parhaillaan käynnistetään tulevaisuuteen tähtäävää luomukoulutusta. Pakasteiden kulutus on yli kaksinkertaistunut näiden seitsemän vuoden aikana. Olemme myös panostaneet Puolaan, jossa pakasteiden kulutus on vielä vähäistä, mutta kasvuodotukset ovat suuret yleisen taloudellisen kehityksen seurauksena.

Maarakennuskoneisiin ja materiaalinkäsittelyyn keskittyvä Machinium-ryhmä on rakenteeltaan valmis kohtaamaan tulevaisuuden tavoitteensa. Sillä on vahva markkina-asema Itämeren ympärillä. Ryhmän kasvu itsenäiseksi ja kannattavaksi maarakennusalan konserniksi vaatii kuitenkin vielä työtä.

Kuluneet seitsemän vuotta Lännen Tehtaiden johdossa ovat olleet antoisia ja mielenkiintoisia. Yhtiön kehitys on ollut nopeaa ennen kaikkea perusstrategian määrätietoisien noudattamisen ja osaavien toimijoiden ansiosta. On helppoa jättää hyvässä kunnossa ja myönteisessä kehitysvaiheessa oleva yritys uuden toimitusjohtajan käsiin. Haasteita riittää myös tulevaisuudessa.

On myös kiitoksen aika. Lännen Tehtailla olen elänyt parasta vaihetta työelämässäni. Tähän ovat olleet vaikuttamassa ennen kaikkea kannustavien työtovereiden luoma ilmapiiri ja Säskylän Iso-Vimman kaunis luonto. Kiitän Lännen Tehtaiden koko henkilöstöä hyvästä, Lännen hengessä tehdystä työstä sekä yhteistyökumppaneitamme hedelmällisestä vuorovaikutuksesta, asiakkaitamme luottamuksesta ja omistajiamme uskosta yhtiöömme.

Kiitokset tästä ajasta!

Olli Karkkila

Säskylässä maaliskuussa 2001

Elintarvikkeet

Elintarvikeryhmään kuuluvat Apetit, Tresko Fish Oy, Lannen Polska Sp. z o.o. sekä Lannen Sokeri. Apetit kehittää, valmistaa ja markkinoi pakasteita, hilloja ja marmeladeja. Tresko Fish Oy on erikoistunut kalajalosteiden valmistukseen. Lannen Polska Sp. z o.o. on Puolassa sijaitseva pakastetehdas. Lannen Sokeri hoitaa osakkuusyhtiö Sucros Oy:n makeuttajien myynnin Suomen vähittäiskaupparmarkkinoille.

Elintarvikeryhmän liikevaihto vuonna 2000 oli 735,9 miljoonaa markkaa (723,3 Mmk). Edelliseen vuoteen verrattuna liikevaihto kasvoi noin 2 %. Kasvu muodostui Lannen Sokerin ja Lannen Polskan myynnin lisäyksestä. Apetit-yksikössä menestyivät erityisesti pitkälle jalostetut ruoka- ja perunapakasteet sekä koko vuoden markkinoilla olleet Dronningholm-hillot. Kala- ja vihannespakasteiden myynti sen sijaan laski.

Pakasteiden osuus elintarvikeryhmän liikevaihdosta oli 268,2 miljoonaa markkaa (274,3 Mmk). Elintarvikeryhmän liikevoitto 44,3 miljoonaa markkaa ylitti selvästi edellisvuoden tason ja tilikaudelle asetetut tavoitteet.

Elintarvikeryhmän investoinnit olivat 11,5 miljoonaa markkaa. Investoinnit kohdistuivat ensisijaisesti tuotannon tehostamiseen Suomessa ja Puolassa.

APETIT

Elintarviketeollisuusliiton seurannan mukaan elintarvikeryritysten myynnin volyyymi kasvoi runsaat 3 % vuonna 2000. Liikevaihdon kasvu oli lähes 5 %. Pakasteiden kulutuksen voimakas kasvu tasaantui Suomessa vuonna 2000. Pakasteteollisuusyhdistyksen mukaan kasvua oli noin 5 %. Se suuntautui erityisesti vihannes- ja leivonnaispakasteisiin.

Lannen Tehtaat on Suomen markkinajohtaja pakasteissa sekä vähittäiskaupahilloissa ja -marmeladeissa. I.R.O. Research Oy:n tutkimuksen mukaan yhtiöllä on kaksi Suomen tunnetuinta pakastetuotemerkkiä Apetit ja Kesäpöytä. Vuonna 2000 Apetit- ja Kesäpöytä-ruoka- ja perunapakasteiden myynti lisääntyi voimakkaasti.

Elintarvikeryhmä, Mmk	2000	1999
Liikevaihto	735,9	723,3
Osuus konsernin liikevaihdosta	47 %	54 %
Liikevoitto	44,3	35,0
Investoinnit	11,5	18,4
Henkilöstö keskimäärin	507	568

Liikevaihto yksiköittäin, Mmk	2000	1999
Apetit	337,3	342,0
Lannen Sokeri	353,9	337,9
Tresko Fish Oy	28,7	28,3
Food Processing Koivukangas Oy	-	19,3
Lannen Polska Sp. z o.o.	27,7	23,9
Sisäiset myynnit	-11,7	-28,1
	735,9	723,3

ELINTARVIKKEET

Lannen Tehtaiden Elintarvikeryhmä kehittää, valmistaa ja markkinoi puhtaista ja huolellisesti valikoiduista raaka-aineista tuotettuja pakasteita, hilloja, marmeladeja ja kalajalosteita. Ryhmän tuotevalikoimaan kuuluvat myös Sucros Oy:n makeuttajat. Lannen Tehtaat on Suomen markkinajohtaja pakasteissa sekä vähittäiskaupahilloissa ja -marmeladeissa.

Apetit-yksikkö keskittyi vuonna 2000 jalostusasteen nostamiseen ja uusien tuotteiden markkinoille tuontiin. Vuoden aikana Apetitin toiminnan jalostusarvo kehittyi myönteisesti erityisesti satokausiprosessin hyötysuhteen paranemisen myötä.

Valmisruokien ja lisäkeruokien valikoimaa täydennettiin useilla tuotteilla. Keväällä tuotiin markkinoille mm. ruokaisia peruna- ja kasvisvaihtoehtoja sekä pataruokia. Syksyllä täydennettiin keittoruokasarjaa ja pizzavalikoimaa. Erityisesti nuorille suunnattiin uudet BigPlate-pizzat, jotka otettiin vastaan varsin myönteisesti. Hillo- ja marmeladivalikoimaa täydennettiin mm. Dronningholm-marmeladeilla.

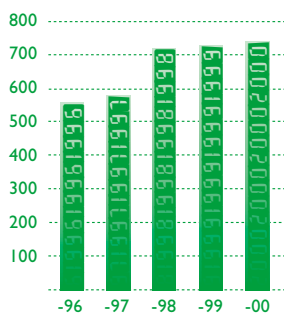

Luomutuotteet ovat kasvava osa Apetitin nykypäivää ja tulevaisuutta. Vuonna 2000 vähittäiskauppamarkkinoilla oli jo viisi eri tuotevaihtoehtoa. Kasvisten ohella tarjolla on myös Luomupizzapohja. Luomutuotteiden valikoimaa on tarkoitus lisätä edelleen. Tavoitteena on käynnistää luomuraaka-ainetta toimittavien viljelijöiden koulutus jo kuluvana vuonna. Tämän jälkeen kaikki Apetit-yksikön käyttämät kotimaiset raaka-aineet tuotetaan joko IP-, luomu- tai baby food -vaatimusten mukaisesti.

Antti Kerttula
Apetit-ryhmän johtaja

Elintarvikeryhmä
liikevaihto, Mmk

Elintarvikkeet

Lannen Polskan toiminnan uudelleensuuntaaminen jatkui vuonna 2000. Organisaation uudistaminen ja tuotevalikoiman kehittäminen ovat pääosin valmiit ja tuotteet vähittäiskauppariikinoilla. Pakasteiden kulutuksen kasvu Puolan riarkkinoilla oli kuitenkin vuonna 2000 ennakoitua hitaampaa ja yhtiö jäi myyntitavoitteistaan. Yhtiön tappio oli edellisvuotta suurempi.

Laatu- ja ympäristöjärjestelmien kehitystyö jatkui Apetit-yksikössä Lannen Tehtaat-konsernin asettamien tavoitteiden mukaisesti. Säkylän ja Turun toimipaikat ovat saaneet sekä ISO 9001 -laatusertifikaatin että ISO 14001 -ympäristösertifikaatin. Tresko Fish saavuttaa sertifiointivalmiuden keväällä 2001.

Apetitin liikevaihdon ennustetaan laskevan ja Lannen Polskan liikevaihdon kasvavan vuonna 2001. Apetitin liikevaihtoa laskee Frionor-kalapakasteiden myynnin päättyminen vuoden 2000 lopulla tuotemerkin vaihdettua omistajaa. Apetit tuo vuoden 2001 aikana markkinoille omalla tuotemerkillään kalapakasteet sekä vähittäiskauppaan että suurkuluttajille. Liikevaihtoa laskee myös kalasäilykeliketoiminnan myyminen kuluvan vuoden tammikuussa.

Apetit-yksikön tuloskehityksen arvioidaan jatkuvan myönteisenä myös vuonna 2001. Kasvun painopiste on pitkälle jalostetuissa, helppokäyttöisissä ruokapakasteissa ja puolivalmisteissa.

LÄNNEN SOKERI

Lännen Sokeri myy osakkuusyhtiö Sucros Oy:n sokerituotteet Suomen kuluttajamarkkinoille. Tuotekehityksestä vastaa Suomen Sokeri Oy.

Kotitalouksien sokerin kulutus kasvoi hieman vuonna 2000 usean vuoden ajan jatkuneen laskun jälkeen. Hyvän omena- ja marjasadon ansiosta kotisäilöntä nosti sokerin kulutusta runsaat 2 %. Hilliosokerin myynti kasvoi kaikkien aikojen ennätystasolle. Kotitaloudet käyttivät vuonna 2000 sokeria noin 12 kiloa henkeä kohti, mikä on yli EU:n keskitason.

Lännen Sokeri sai keväällä 2000 toiminnalleen ISO 9002 -laatusertifikaatin.

Sokerin kokonaismarkkinoiden arvioidaan pysyvän ennallaan Suomessa vuonna 2001, mutta kuluttajamakeuttajien markkinoiden ennustetaan laskevan noin 4 %.

Ilkka Jaskari
Lännen Sokerin johtaja

Machinium

Machinium-ryhmän muodostavat emoyhtiö Machinium Oy, maarakennuskoneita valmistava Lännen Engineering Oy, myyntiyhtiöt Suomen Rakennuskone Oy Suomessa, SIA BCM Baltijas Celtniecibas Masina Latviassa ja UAB Baltijos Statybines Masinos Liettuassa sekä myynti- ja huoltoyhtiöt SMA Maskin AB ja SMA Construction AB Ruotsissa sekä AS Balti Ehitusmasin-Baltem Virossa.

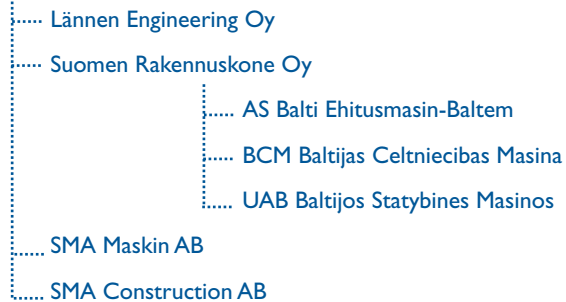
SMA Maskin AB:n maarakennuskoneiden maahantuonti, jälleenmyynti ja huolto eriytettiin vuoden 2001 alussa uuteen yhtiöön SMA Construction AB:hen. SMA Maskin AB jatkaa maarakennuskoneliiketoiminnan eriyttämisen jälkeen trukkien maahantuontia, jälleenmyyntiä ja huoltotoimintaa.

MACHINIUM

Machinium-ryhmä markkinoi ja myy korkealaatuisia kansainvälisiä maarakennus- ja materiaalin-käsittelykoneita sekä kehittää ja valmistaa järeitä kaivurikuormaajia. Lisäksi Machinium tuottaa edustamilleen merkeille huolto- ja varaosapalveluja. Machiniumin liiketoiminnan painopiste on Itämeren alueella.

MACHINIUM-ryhmä

Machinium Oy

Konserniyhtiöt myyvät Lännen- ja Komatsu-maarakennuskoneita Suomessa, Ruotsissa ja Baltian maissa. Lisäksi SMA Maskin AB myy Ruotsissa Hyster-trukkeja ja Cummins-dieselmootoreita. Konekaupan ohella huoltopalvelut ovat tärkeä osa Ruotsin liiketoimintaa. Machinium on markkinajohtaja maarakennuskoneissa Suomessa, Virossa ja Latviassa.

Machinium-ryhmä, Mmk	2000	1999
Liikevaihto	632,6	454,1
Osuus konsernin liikevaihdosta	41 %	34 %
Liikevoitto	1,0	9,5
Investoinnit	8,8	64,7
Henkilöstö keskimäärin	433	296

Liikevaihto yksiköittäin, Mmk	2000	1999
Machinium Oy	0,7	0,4 ¹⁾
Suomen Rakennuskone Oy	236,1	208,4
Lännen Engineering Oy	100,1	96,8
SMA Maskin AB	380,8	192,9 ¹⁾
Lännen Maskin AB	-	35,5
AS Balti Ehitusmasin-Baltem	18,2	10,4
SIA BCM Baltijas Celtniecibas Masina	5,4	2,8
UAB Baltijos Statybines Masinos	0,7	0,1
Sisäiset myynnit	-109,4	-93,2
	632,6	454,1

¹⁾1.7. - 31.12.1999

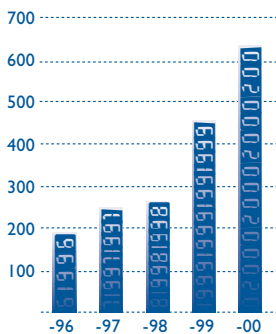
Machinium-ryhmän liikevaihto oli 632,6 miljoonaa markkaa (454,1 Mmk). Ryhmän liikevaihto jäi alle asetettujen tavoitteiden. Koko alkuvuoden vireänä jatkunut maarakennuskonekauppa hiljeni syksyllä, kun maarakennusalan urakoitsijat siirsivät investointipäätöksensä Suomessa ja Ruotsissa. Tämä johtui korkotason noususta, polttoaineiden hinnankorotuksista ja yleisestä epävarmuudesta.

Aiemmista odotuksista poiketen ryhmän liikevoitto jäi viime vuoden tasosta ja tilikauden tulos muodostui tappiolliseksi. Eniten tulosodotuksista jäätiin SMA Maskin AB:ssä. Ruotsin tytäryhtiön heikko kannattavuus johtui materiaalinkäsittelykoneiden myynnin ja huollon ennakoitua pienemmästä liikevaihdosta ja budjetoitua korkeammista kustannuksista.

Markku Routasalo
Machinium-ryhmän johtaja

Machinium-ryhmä
liikevaihto, Mmk

Machinium

Lännen

KOMATSU

HYSTER

Cummins

BOMAG

LÄNNEN ENGINEERING OY

Lännen Engineeringin valmistamien kaivurikuormaajien markkinaosuus Suomessa ja Ruotsissa säilyi edellisen vuoden tasolla. Suomessa Lännen kaivurikuormaajat hallitsevat vajaan puolta uusien koneiden markkinoista. Kysyntä vaihteli voimakkaasti vilkkaasta keväästä hiljaiseen syksyyn. Se lisäsi paineita tuotantoon ja nosti kustannuksia.

Yhtiön liikevaihto oli edellisvuoden tasoa, liikevoitto sen sijaan jäi hieman edellisvuotisesta.

Lännen Engineering esitteli syksyllä uuden Lännen 880S kaivurikuormaajan, joka tulee markkinoille keväällä 2001. Tekniikaltaan uudistunut, järeä ja monipuolinen kone on suunnattu päämarkkina-alueelle Suomeen ja Ruotsiin.

Yhtiön kannattavuuden odotetaan paranevan hieman myynnin kasvusta johtuen.

SUOMEN RAKENNUSKONE OY

Maarakennuskoneiden kauppaa kasvoi Suomessa voimakkaasti keväällä, mutta hiljeni syksyyn mennessä. Kokonaisuutena uusien koneiden myynti oli vuoden 1999 tasoa. Suomen Rakennuskone säilytti asemansa Suomen markkinajohtajana kilpailun jatkuvasta kiristymisestä huolimatta. Suomen Rakennuskoneen osuus on noin viidennes uusien maarakennuskoneiden myynnistä.

Yhtiön liikevaihto ja tulos ylittivät edellisen vuoden tason.

Vuoden aikana solmittiin Suomen puolustusvoimien kanssa sopimus erikoisrakenteisten kaivurikuormaajien sarjan toimittamisesta vuosina 2001 ja 2002. Koneet suunnittelee ja valmistaa Lännen Engineering Oy.

Maarakennuskonemarkkinoiden arvioidaan vuonna 2001 säilyvän vuoden 2000 tasolla. Yhtiön kannattavuuden odotetaan parantuvan oman toiminnan tehostumisen ansiosta.

SMA MASKIN AB

Maarakennuskoneiden myynti säilyi Ruotsissa edellisen vuoden tasolla. Aikaisempaa enemmän myytiin pieniä koneita. Materiaalinkäsittelykoneiden markkinat kasvoivat yli 20 %. SMA Maskin AB:n asema maarakennuskonemarkkinoilla vahvistui, mutta materiaalinkäsittelykoneiden myynti ja huolto jäivät tavoitteista. Huoltotoimintaa vaikeutti mm. ammattitaitoisen huoltohenkilöstön puute.

SMA Maskin AB:n laatu- ja ympäristöjärjestelmien rakentamista jatkettiin kertomusvuonna konsernin vahvistamien periaatteiden mukaisesti.

Toiminnan tehostamiseksi SMA Maskin AB jaettiin vuoden 2001 alussa maarakennuskoneliiketoimintaa harjoittavaksi SMA Construction AB:ksi ja materiaalinkäsittelykoneisiin keskittyväksi SMA Maskin AB:ksi. Myös huolto- ja varaosaorganisaatiot jaettiin yhtiöiden kesken. Järjestelyllä parannetaan Ruotsin liiketoimintojen tehokkuutta ja lisätään synergiahyötyjä ryhmän maarakennuskonemarkkinoilla toimivien tytäryhtiöiden välillä.

SMA Construction AB on aloittaessaan Ruotsin maarakennuskonemarkkinoilla kolmanneksi suurin yritys. SMA Maskin AB vahvistaa asemiaan erityisesti laajan huoltotoimintansa ansiosta. Yhtiö tarjoaa asiakkailleen materiaalinkäsittelykoneiden myynnin, vuokrauksen ja huollon lisäksi asiakkaan koko konekannan käsittäviä huoltoleasing-sopimuksia. Tällä hetkellä SMA Maskin AB:n sopimusten piiriin kuuluu Ruotsissa yli 2000 konetta. Sopimusasiakkaina on monia Ruotsin suurteollisuuden yhtiöitä, jotka ovat ulkoistaneet trukkien huollon ja rahoituksen SMA Maskin AB:n hoidettavaksi.

Vuonna 2001 Ruotsin markkinoilla ei odoteta tapahtuvan suuria muutoksia. Maarakennuskoneiden kaupan taso säilynee nykyisellään. Materiaalinkäsittelykoneiden myynnissä odotetaan markkinatilanteen jatkuvan hyvänä. SMA Maskin AB:n ja SMA Construction AB:n markkinaosuus arvioidaan kasvavan toiminnan tehostumisen ja kattavamman tuotevalikoiman ansiosta.

BALTIAN YHTIÖT

Maarakennuskonekauppa kehittyi Baltian maissa myönteisesti suhdanteiden heilahteluista huolimatta. Machinium-ryhmän Baltian yhtiöiden liikevaihto ja tulos ylittivät edellivuoden tason. Baltemin liikevaihtoa ja tuloa paransivat projektiluonteiset järeiden puskukoneiden toimitukset Viron energiatuotannon käyttöön.

Palvelun varmistamiseksi käynnistettiin oma huoltotoiminta Virossa vuoden loppupuolella. Vuonna 2001 suhdanteiden arvioidaan kehittyvän myönteisesti koko Baltiassa.

Muut liiketoiminnot

LÄNNEN PLANT SYSTEMS kehittää, valmistaa ja markkinoi taimitekniikkaa sekä kasvatukseen ja istutukseen liittyviä kokonaisratkaisuja taimitarhoille ja istuttajille maailmanlaajuisesti. Taimien tuotanto perustuu kennotekniikan hyväksikäyttöön metsäpuiden, vihannesten ja koristekasvien viljelyssä. Yksikön tuotevalikoimaan kuuluvat kasvatuskennostot sekä niiden täyttöö, kylvöön, kasteluun ja siirtoon sekä istutukseen kehitetyt koneet ja välineet.

Lännen Plant Systemsin liikevaihto vuonna 2000 oli 38,5 miljoonaa markkaa (30,4 Mmk). Viennin osuus liikevaihdosta oli yli puolet eli 19,9 miljoonaa markkaa (12,2 Mmk). Yksikön tärkeimmät markkina-alueet ovat kotimaan ja läntisen Euroopan lisäksi Uusi-Seelanti, USA, Venäjä ja Kiina.

Taimitarhojen ja niihin liittyvien yksilöllisten tuotantojärjestelmien projektimyynni Kiinaan ja Venäjälle ylitti etukäteisarviot. Myös kotimaisten metsätaimitarhojen uudistukset jatkuivat ennakoitua vilkkaampina. Yksikön liikevaihto ja tulos ylittivät viime vuoden tason ja budjettitavoitteet.

Vuoden 2000 aikana kehitettiin uusia Plantek-kennostoja, taimien pakkauslaitteita ja automaattinen taimien syöttöjärjestelmä metsänistutuskoneeseen. Kyseessä on ensimmäinen suoraan kennosta automaattisesti istuttava laitteisto. Menetelmä säästää istutuskustannuksia, vähentää taimien pakkaustarvetta ja pidentää istutuskautta.

Lännen Plant Systemsillä on käytössä ISO 9001 ja ISO 14001 -laatustandardien mukainen johtamisjärjestelmä. Toimintojen ohjaus ja jatkuva kehittäminen perustuu järjestelmän aktiiviseen hyväksikäyttöön.

Vuoden 2001 näkymät ovat suhteellisen hyvät. Pientä epävarmuutta aiheuttaa USA:ssa ja läntisen Euroopan teollisuusmaissa ennakoitu taloudellisen kasvun hidastuminen.

Muut liiketoiminnot, Mmk	2000	1999
Liikevaihto	187,4	164,0
Osuus konsernin liikevaihdosta	12 %	12 %
Liikevoitto	8,4	8,6
Investoinnit ¹⁾	26,6	12,1
Henkilöstö keskimäärin ²⁾	133	133

¹⁾Sisältää ympäristöinvestoinnit

²⁾Sisältää konsernihallinnon henkilökunnan

Liikevaihto yksiköittäin, Mmk	2000	1999
Lännen Plant Systems	38,5	30,4
Lännen Maatalousosasto	33,6	34,8
Harviala Oy	16,1	14,1
Lännen Rehu	95,6	81,5
Muu myynti	5,1	4,5
Sisäiset myynnit	-1,5	-1,3
	187,4	164,0

MUUT LIIKETOIMINNOT

-ryhmään kuuluvat

Lännen Plant Systems,

Lännen Maatalousosasto,

Harviala Oy ja Lännen Rehu.

Lännen Plant Systems kehittää,

valmistaa ja markkinoi kenno-

taimi- ja istutustekniikkaa.

Lännen Maatalousosasto vastaa

kotimaisten raaka-ainekasvien

viljelyttämisestä.

Lännen Rehu on erikoistunut

naudan ja sian rehujen kehittä-

miseen ja valmistamiseen.

PLANTEK

HARVIALA®

MELLA

MAATALOUSOSASTO

Lännen Maatalousosasto vastaa Lännen Apetit-yksikön ja Sucros Oy:n Säskylän tehtaan alueen sopimusviljelytoiminnasta. Tavoitteena on varmistaa vuosittain tehtävillä viljelysopimuksilla IP-, baby food- ja luomujärjestelmiä noudattaen tuotetun hyvälaatuisen kotimaisen raaka-aineen toimittaminen Apetit-yksikölle sekä tarvittava juurikasmäärä sokeritehtaalle.

Maatalousosasto harjoittaa koetilallaan Köyliössä pakastevihannesten ja sokerijuurikkaiden viljelyn vaatimaa kehitystyötä ja koetoimintaa. Yksikkö ostaa ja välittää viljelijöille heidän tarvitsemansa sopimuskasvien siemenet ja tärkeimmät torjunta-aineet. Maatalousosasto vastaa raaka-aineiden kuljetussuunnitelmien teosta, herneen kuljetuksista sekä sokerijuurikkaan kuljetusten valvonnasta. Osasto vastaa myös herneen ja pinaatin sadonkorjuusta.

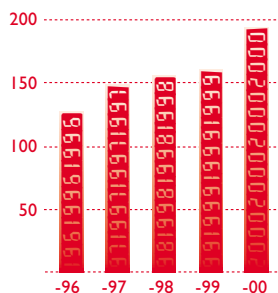
Satokaudelle 2000 tehtiin viljelysopimuksia 12 kasvista. Sopimusviljelyala oli lähes 11 000 hehtaaria. Vihannessopimuksia tehtiin runsaalle 1600 hehtaarille, mikä vastaa 26,7 miljoonaa kiloa raaka-ainetta. Apetit:n Säskylän tehtaalle toimitetuista raaka-aineista tuotettiin IP-vaatimusten mukaisesti 26 miljoonaa kiloa sekä baby food- ja luomuvaatimusten mukaisesti 0,7 miljoonaa kiloa.

Sato vastasi laadultaan ja määrältään odotuksia. Ainoastaan hernesato jäi sateisen kesän vuoksi tavoitteista. Sokerijuurikkasato 30,8 tonnia/hehtaari oli normaali ja sokeripitoisuus 16,7 %. Lännen Maatalousosaston viljelyalueelta Sucros sai sokerijuurikkaita 284,3 miljoonaa kiloa (353,7 milj. kg).

Lännen Maatalousosaston toimintaedellytykset ovat kunnossa ja näkymät vuodelle 2001 ovat hyvät. Vuoden 2001 viljelyala supistunee hieman mm. EU-säädösten vuoksi. Sopimuskasvien määrän arvioidaan pysyvän entisenä, mutta luomumenetelmällä viljeltyjen kasvien lukumäärän odotetaan lisääntyvän viimevuotisesta.

Pekka Kurri
Lännen Plant Systemsin ja
Maatalousosaston johtaja

Muut liiketoiminnot
liikevaihto, Mmk

LÄNNEN REHU on erikoistunut naudan ja sian rehujen kehittämiseen ja valmistamiseen. Yksikkö toimittaa jalostamiaan raaka-aineita rehuteollisuudelle sekä valmistaa alihankkijana valmiita rehuseoksia. Tämän lisäksi se myy rehuseoksia omilla Lännen-, Mella- ja Maitotilan-tuotemerkeillä jälleenmyyjien kautta maataloille. Tärkeimmät rehuseosten raaka-aineet ovat sokeritehtaan sivutuotteet, viljat ja valkuaisrouheet.

Rehujen kokonaismarkkinat pysyivät Suomessa vuoden 1999 tasolla. Lännen Rehun markkinaosuus rehuseoksissa kasvoi. Eniten kasvoi sikojen rehuseosten myynti.

Lännen Rehun liikevaihto kasvoi 95,6 miljoonaan markkaan (81,5 Mmk), jossa on kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 17 %. Liikevaihto kasvoi ennen kaikkea lähialueen maataloille toimitettujen rehujen ja rehuseosten määrän lisääntyessä. Yksikön kannattavuus oli tyydyttävä, vaikka valkuaisraaka-aineiden ja polttoöljyn huomattavat hinnankorotukset lisäsivät tuotantokustannuksia.

Sekä naudan että sian rehujen tuotevalikoimaa täydennettiin. Rehuja toimitettiin vuoden aikana entistä enemmän irtorehukuljetuksina. Lännen Rehu otti vuoden aikana käyttöön internetin kautta toimivan sähköisen tilausjärjestelmän. Sen käyttö on yleistynyt erittäin nopeasti jälleenmyyjien keskuudessa. Yksikön kaikista tilauksista tehdään tällä hetkellä sähköisesti jo noin 70 %.

Merkittävimmät investoinnit kohdistuivat irtorehujen käsittelyyn ja toimitukseen.

Lännen Rehulla on sekä ISO 9001 -laatusertifikaatti että vuonna 2000 saatu ISO 14001 -ympäristösertifikaatti.

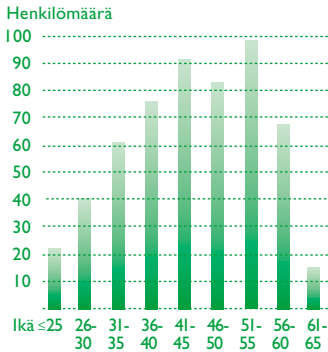
Rehujen kokonaismarkkinoiden arvioidaan vuonna 2001 säilyvän edellisen vuoden tasolla. Lännen Rehun kehityksen odotetaan olevan yleistä kehitystä nopeampaa vuonna 2001 kehittyneen logistiikan ja hyvän tuotevalikoiman ansiosta.

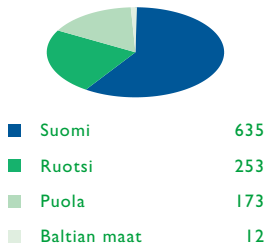
Jukka Haikonen
Lännen Rehun johtaja

Henkilöstö

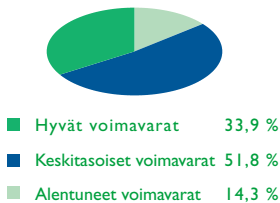
Lännen Tehtaat -konsernin Suomessa työskentelevien henkilöiden ikäjakauma tammikuussa 2001

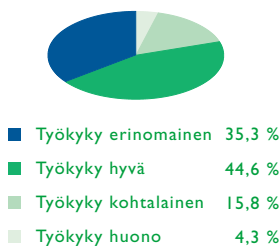
Lännen Tehtaat -konsernin henkilöstön määrä maittain

Voimavarat työssä -indeksi

Työkykyindeksi

Lännen Tehtaiden henkilöstöpolitiikan tavoitteena on ylläpitää hyvää työmotivaatiota, kannustaa henkilöstöä itsensä kehittämiseen ja edistää työhyvinvointia. Henkilöstö on sitoutunut yhtiön tavoitteisiin ja toimii yhteisesti määriteltyjen arvojen mukaisesti.

TYÖHYVINVOINNIN KEHITTÄMINEN

Yhtiössä käynnistettiin työhyvinvointiohjelma, jonka tavoitteena on edistää työntekijöiden ja työyhteisön työkykyä ja työssä jaksamista. Toiminnan pitkän ajan tavoitteeksi määriteltiin

- 1 hyvinvoiva, osaava henkilöstö
- 2 avoin, vuorovaikutteinen työskentelytapa
- 3 kannustava ja palkitseva johtaminen sekä
- 4 terveellinen ja turvallinen työympäristö.

Työhyvinvointivalmentajiksi koulutettiin 58 henkilöä. Vuoden aikana määritettiin 189 henkilön työkykyindeksi ja voimavarat työssä -indeksi. Aslak-kuntoutusohjelmaan osallistui 10 henkilöä.

TYÖYHTEISÖN KEHITTÄMINEN

Lännen Tehtaat -konsernissa toteutettiin kolmas Suomen toimipisteitä koskeva työilmapiirikartoitus. Kyselyyn vastasi 53 % henkilöstöstä. Vastaava kartoitus tehtiin samassa laajuudessa 10 vuotta aikaisemmin. Kaikissa mitatuissa ulottuvuuksissa oli tapahtunut myönteistä kehitystä. Myönteisimmin kehittyivät työssä vaikuttamisen mahdollisuudet, työpaikan olosuhteet, organisaatioilmapiiri ja johtamistyyli. Keskeisimmät parannusodotukset liittyivät tiedotustoimintaan, tavoitteelliseen johtamiseen ja työn haasteellisuuteen. Tutkimustulokset käytiin läpi yksiköittäin ja niitä käytetään pohjana työyhteisöjen kehittämisessä.

OSAAMISEN JA YHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN

Henkilöstön osaamisen jatkuvan kehittämisen painopiste oli laatu- ja ympäristökoulutuksessa (411 osallistujaa) sekä tietotekniikan koulutuksessa (67 osallistujaa). Uusien työntekijöiden perehdyttämiseen osallistui 84 henkilöä.

Lännen Tehtaiden henkilöstö kuuluu aloitetoiminnan piiriin. Vuonna 2000 tehtiin 21 aloitetta 100 henkilöä kohti (1999: 27/100).

Vapaa-ajantoimikunta aloitti toimintansa. Sen tarkoituksena on järjestää henkilökunnalle vapaa-aikaan liittyviä liikunta-, kulttuuri- ja retkeilytapahtumia. Suurin yksittäinen tapahtuma oli Naisten kuntovitonon Turussa, johon osallistui lähes 60 henkilöä. Lännen joukkue osallistui myös Satakunnan Kansansoutuun ja Pyhäjärvi Cup-soutuihin henkilökunnan käyttöön hankitulla kirkkoveneellä.

VUODEN 2001 NÄKYMÄT

Työhyvinvointiohjelman toteuttamiselle on asetettu tavoitteet. Käytännön toteutus jakaantuu organisaation eri tasoille ja ohjelman etenemistä valvoo seurantatyöryhmä. Konsernissa käynnistetään työterveys- ja turvallisuusjärjestelmän rakentaminen.

Kuntoliikunnan edistämiseksi Säkylään kunnostetaan liikuntasali ja muilla tehdaspaikkakunnilla liikuntatiloja vuokrataan tarpeen mukaan.

Työpaikkaohjaajien koulutus käynnistetään. Sen tarkoituksena on kouluttaa Lännen Tehtaiden henkilöstöstä noin 50 työpaikkaohjaajaa. Yhtiö tulee tekemään sopimuksen oppilaitosten kanssa työssäoppimistapahtumien toteuttamiseksi.

Laajempi henkilöstöraportti on luettavissa kotisivullamme: www.lannen.fi/henkilosto.

